

Naravoslovje in tehnika, 5. razred

UČNA TEMA: Jedilni list za živali

POTEK URE

PONOVIMO

Živali se hranijo s hrano **rastlinskega** – **RASTLINOJEDCI**, ali **živalskega izvora** - **MESOJEDCI**. Nekateri pa se hranijo z eno in drugo, pravimo jim **VSEJEDCI**.

Živali se hranijo, ker **potrebujejo energijo** za življenje.

Potrebna je za rast, gibanje, razmišljanje ... V hrani dobijo tudi **snovi**, ki jih nujno potrebujejo za življenje.

To so voda, vitamini, mineralne snovi ...

Večja ko je žival, več energije porabi in zato mora pojesti več hrane.

Več kot se gibamo, več energije potrebujemo, več hrane moramo vnesti v telo.

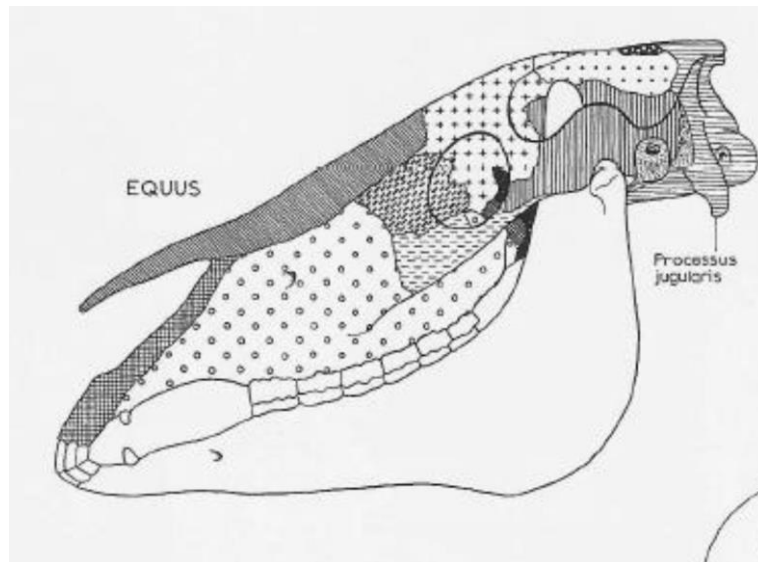

Rastlinojedci so živali, ki se hranijo z rastlinami.

Jedo različne dele rastlin:

- svežo travo,
- sočne plodove in semena,
- sladko medičino
- bambus in evkaliptus

Mnogi rastlinojedci imajo zobe oblikovane tako, da lahko hrano z njimi drobijo in meljejo.

Med rastlinojedce uvrščamo **glodavce** in **prežvekovalce**. Delitev izhaja iz načina hranjenja z rastlinami. Glodavci hrano glodajo s svojimi močnimi sprednjimi zobmi — sekalci. Med njih spadajo veverice, zajci, hrčki, bobri, vidre ...

Prežvekovalci pa hrano prežvekujejo. Ti pojedjo veliko trave, ki se zelo težko prebavi, zato morajo

prežvekovati. Med prežvekovalce spadajo srne, koze, govedo, ovce ...

Razmisli, kaj je značilno za mesojedce. Naštej vsaj pet predstavnikov. Naredi zapis v zvezek.

Živali za življenje potrebujejo hrano. Hrane pa si ne proizvedejo same, kot to delajo rastline. Živali hrano

dobijo iz okolja. Hrana vsebuje snovi, ki živalim da energijo. Snovi, ki jih živali ne porabijo, izločijo.

Živali se lahko hranijo z rastlinsko in živalsko hrano. Živalim, ki jedo mešano hrano, pravimo **VSEJEDCI**.

V naravi pa imamo tudi živali, ki se prehranjujejo izključno z rastlinami ali živalmi oziroma mesom.

MESOJEDCI so živali, ki se prehranjujejo z drugimi živalmi oziroma z mesom. Te živali običajno poiščejo ali ulovijo drugo žival in jo pojedo, zato tem živalim tudi pravimo **plenilci**.

Plenilci lovijo plen (druge živali). Mesojedci morajo najti dovolj hrane, da lahko preživijo, se razmnožujejo in skrbijo za svoje mladiče. Če jim ne uspe uloviti dovolj plena, poginejo.

Med mesojedce spadajo ptice (na primer sokol, štorclja, orel ...), plazilci (na primer gad, belouška ...), nekateri sesalci (lisica, volk ...) itd.

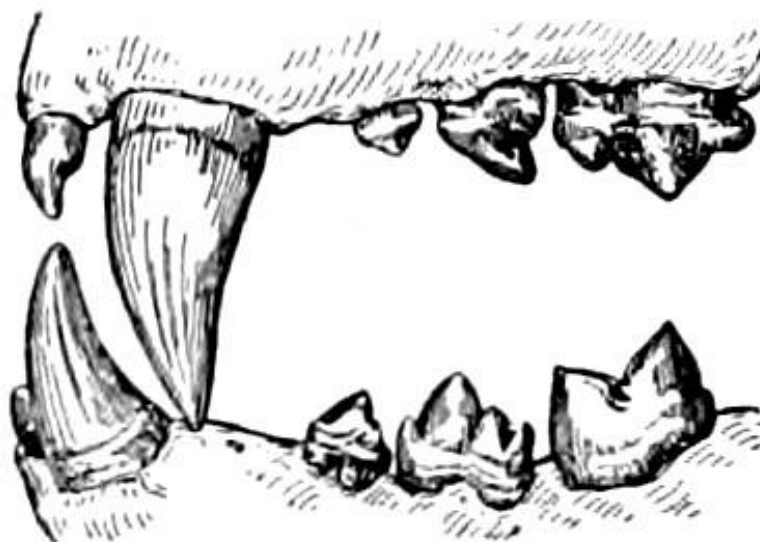
Še enkrat si oglejmo tale videoposnetek ...

<https://www.youtube.com/watch?v=3sJXAhipZA>

Povežimo »gesla« z njihovimi razlagami ...

MESOJEDE ŽIVALI		Jedo samo hrano rastlinskega izvora.
RASTLINOJEDE ŽIVALI		Jedo samo hrano živalskega izvora.
VSEJEDE ŽIVALI		Jedo hrano živalskega in rastlinskega izvora.

Katera žival ima zobe na spodnji sliki?

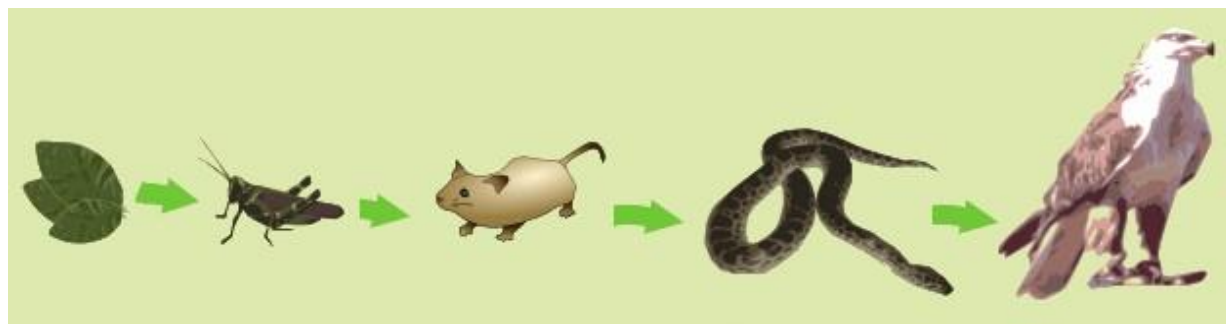
Katera žival ima zobe na sliki?

Rastline so prvi člen v prehranjevalni verigi, saj si hrano izdelajo same. Od kod dobijo energijo za to?

Iz zraka, vode, zemlje, sončne svetlobe?

Oglej si sliko prehranjevalne verige in povej, kaj drži.

Kače jedo miši.

Kobilice jedo miši.

Kobilice jedo listje.

Kače jedo miši in kobilice.

Orli jedo kače.

Kobilice jedo hrano rastlinskega izvora.

Kače jedo miši in orle.

Orli jedo hrano rastlinskega izvora.

V kateri skupini so samo rastlinojede živali?

Konj, človek, krava

Slon, zebra, čebela

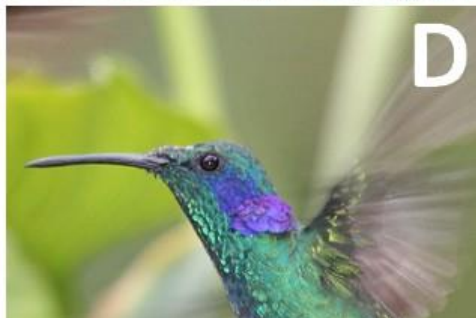
Metulj, mravlja, miš

Ovca, koza, prašič

Delfin, papiga, nosorog

Katera ptica se prehranjuje z majhnimi sesalci?

Sklepaj iz oblike kljuna.

Kaj je poleg kljuna značilno za ptice, ki plenijo male sesalce?

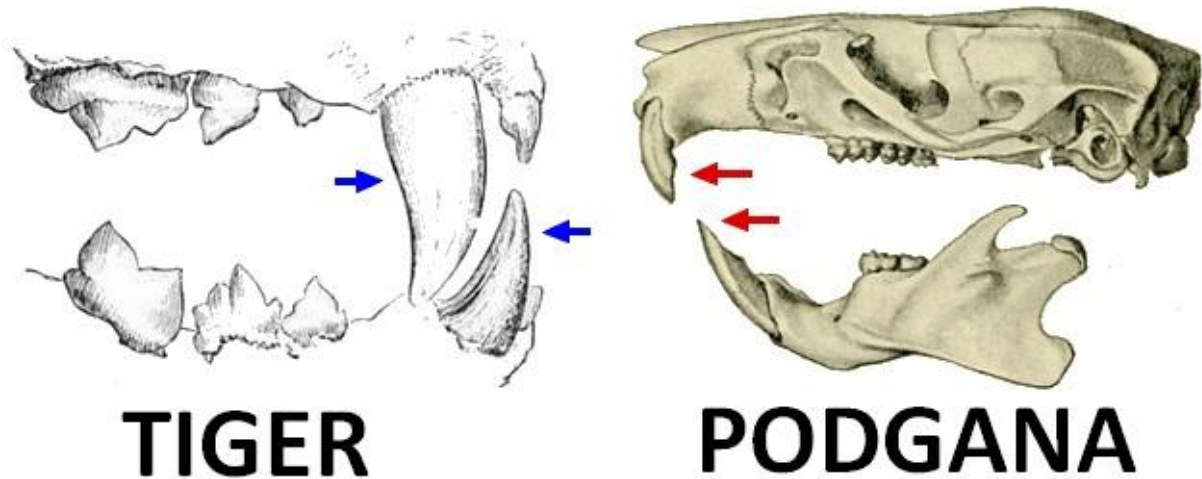
Značilni so kremplji na nogah, s katerimi zagrabijo plen.

Zakaj ima jež bodice?

Na sliki so zobje tigra in podgane. Kako se imenujejo in čemu služijo tigrovi zobje, označeni z modrima puščicama, in podganini, označeni z rdečima puščicama?

Tigrovi sprednji zobje se imenujejo **podočniki**, podganini označeni sprednji zobje so **sekalci**.

Tiger uporablja podočnike za lov plena (ugriz, ubijanje, držanje, trganje).

Podgana sekalce uporabi za glodanje (grizljanje) hrane ali za ubijanje plena.

